

**G'AFUR G'ULOM ASARLARINING BUGUNGI KUNDA
YOSH AVLODGA TA'SIRI**

*Jo'rayeva Sevinchoy Zavqiddinovna
Toshkent davlat yuridik universiteti
Xususiy huquq fakulteti 2-kurs*

Annotatsiya: G'afur G'ulom asarlarining yosh avlodga ta'siri haqida maqola, u o'zbek adabiyoti muallifining yosh avlodga qaratilgan ta'sirini tushuntiradi. Maqolada, G'afur G'ulomning asarlari orqali yosh avlodga ko'rsatilgan ijodiy ta'sirni ko'rsatib beradi. Yosh avlodning milliy, diniy, va madaniy identifikatsiyasini o'zlashtirish, insoniyatga e'tibor qaratish, hurmat va adolatga qadr qilish, hamda o'zbek adabiyoti va madaniyatining boy taraqqiyotiga qiziqishni oshirish G'afur G'ulomning asarlari orqali yosh avlodga ko'rsatilgan muhim omillar hisoblanadi.

Kalit so'zlar: milliy, diniy, identifikatsiyasini o'zlashtirish, qadriyatlar, ilmiy-texnologik meditatsiya, ekspluatatsiya;

KIRISH

G'afur G'ulom ijodini o'rganish hozirgi kunda ham muhimdir. Ayniqsa, yozuvchining asarlari huquqiy jihatdan ham dolzarb bo'lib, jamiyat a'zolarining huquqiy ongi va huquqiy madaniyatini rivojlantirishda, huquqning turli sohalarida kelib chiqayotgan huquqbuzarliklarga yechim berishda, inson manfaatlari oliy darajada ekanligini mustahkamlashda ahamiyatli hisoblanadi. Qolaversa, mamlakatimiz kelajagi qo'lida bo'lgan yosh avlodni vatanparvar hissida tarbiyalash, xalqimiz boshidan o'tqazgan mashaqqatli tarixni o'rganish orqali muqaddas ne'mat-mustaqilligimizni qadrlash, demokratik davlat barpo etishga munosib hissasini qo'shishi, fuqaroviy burchlarini sidqidildan ado etishida tayanch vazifasini o'taydi.

ASOSIY QISM

G'afur G'ulomning asarlarining yosh avlodning ma'naviy va intellektual rivojlanishiga qanday ta'sir qilishi, ularning qanday mazmunlarga ega bo'lishi, ularning qanday shakllarda yosh avlodga ta'sir etishi va boshqa muddatli o'qishlar, darslar va ilmiy tadqiqotlar asosida bu mavzuga qanday yondashish mumkinligi haqida ko'proq ma'lumot berilishi mumkin. Shuningdek, G'afur G'ulomning asarlarining tahlili, ularning asosiy mavzulari va tabiiy ramziyatlarining tushunilishi, ularning xalqaro adabiyotdagi o'rinlar va qadriyatlarining o'rganilishi ham muhimdir.

G'afur G'ulom asarlari bugungi kunda yosh avlodga ta'siri ilgari o'rtasida katta ma'noga ega bo'lgan mavzu. G'afur G'ulomning asarlarining yosh avlod uchun ahamiyati, uning ijtimoiy, madaniy, va fikr-irmoq ta'sirining bugungi kunda ma'lum bir oqibat qoldirishi ahamiyatli mavzulardan biridir.

G'afur G'ulomning jamiyatga ta'siri uning qadriyatini, o'zgargan fikr-mulohazali yoki ijodiy yaratuvchiligini ko'rsatishi mumkin. U yozgan asarlar jamiyatning dunyodagi boshqaruv shakllariga qarshi ekanligi, ilmiy-texnologik meditatsiyalar, yangi g'oyalar va mantiqiy tahlillar keltirganliklari bilan yosh avlodni o'ziga tortish uchun muhim manbalar bo'lishi mumkin.

G'afur G'ulom asarlari orqali yosh avlod o'qitishiga, ma'naviyatiga va o'zbek

adabiyotining yanada taraqqiyotiga ta'sir qilishi kutiladi. Uning asarlari yoshlar o'rtasida milliy-zamonaviylikka bag'ishlangan, o'zida ma'nosi va mantiqiyliigi bor dostonlar bo'lib, ular bugungi yoshga o'zaro munosabatlarda eng katta rolini o'ynaydi. Bu tarzda G'afur G'ulom asarlari yosh avlod o'rtasida adib, olim, tarjimon sifatida o'z o'rni saqlaydi va ularning omma tabiatini yanada chuqurroq tushunishiga yordam beradi.

Yana G'afur G'ulomning asarlari yosh avlodga o'qishda, fikr oqishda va ijodiy faoliyatda yosh avlodga ilham berishda ko'p ma'nolarga ega bo'lgani hamda ularni dimog'ga tushirishiga yordam berish ahamiyatini anglatadi. G'afur G'ulom asarlari yoshlar orasida yangi fikr yoki fikr oqishni aks ettirishi mumkin.

Bolalar o'rtasidagi mevasini, dunyo qarashlarini o'zida olgan G'afur G'ulom asarlari taraqqiyotga yondashgan yangi yoshlarning jonsizligi va muhabbatiga ahamiyatga ega. Shunga ko'ra, G'afur G'ulom asarlari bugungi kunda yosh avlodga ta'sir etgan va ularni nutq-ijod, ma'naviyatga, va mantiqiyatga yo'l qo'ymoqda o'z o'rnini olishi mumkin. Ana shunday asarlardan biri, "Shum bola" asaridir:

G'afur G'ulom "Shum bola" qissasida ma'nosini ifodalashda zamonaviylik yo'lidan bormagan yetimlik fojiasi, aksincha, antik-gumanizmni badiiy qo'llash yo'lidan bordi nafaqat mehnatkash xalq ommasiga, balki shafqatsiz bo'lgan eski tuzumning tabiati ularning bolalari. U qilgan ishini fosh qilmoqchi bo'lib, ikkalasini ham yaralamoqchi bo'lgan ruhiy va jismoniy shafqatsizlik bilan. To'g'ri, asar qahramoni Shum Boy aslida jismoniy yetim, otasiz, beva onaning qaramog'ida qolgan quvnoq bola. Garchi unday bo'lmasa ham asarda ularning hammasining otasi yoki onasi bormi yoki ikkalasi ham borligi aytilgan.

Shumning farzandlari: Omon, Yoldosh, It Obid, Bit Obid, Turobboy, Husni, Solih, Abdulla, Po'latxo'ja. va tengdoshlar, xuddi Miraziz kabi, aslida Shumqismatning majburlangan farzandlaridir o'sha g'ayriinsoniy tuzumning o'gay otasi tufayli qandaydir ma'naviy yetimlik. Bu tabiiy zolim jamiyat asos qilib olgani uchun ular ham huquqsiz yetimlar sanaladi g'ayriinsoniy tuzum, zulm va tengsizlik, odamlarning odamlar tomonidan ekspluatatsiyasi ana shunday bolalarni qoldirgan o'z taqdiri.

G'afur G'ulomning san'atkorligi shundaki, u bu bolalarni oddiy qilib ko'rsatish bilan cheklanmadi o'sha jamiyatning hosilalari, aks holda bu bolalar ham o'sha jamiyatning qiyinchiliklari, ya'ni zikr etilgan "Mallajin, Karim Jinni, Mayramxon, Xolparang jip-jinni, Tojixon, Juft kapar, Olimjinni, Eshon Ay, Avaz jinlar safini to'ldirdi. Keyin, yozuvchi ichiga kirganda Bu telbalarining aqldan ozganlik sabablarini tushuntirib, unga xos bo'lgan adolatsizlikni ko'rsatadi.

Aytaylik, Karim jinni fohishalik bilan shug'ullanib, shu g'orga tushib qolgan, chunki bozor qiynaldi, eshon oyi shu g'orga tushdi, chunki eri Mattixon to'ra singlisini tutdi. Xolparang baxmal yigirib yurarkan, do'koni ishga tushganda jinni bo'lib qoldi. Mayramxonning asl ismi Mamatraim bo'lib, temirchilik bilan shug'ullangan. Temir mahsulotlari zavoddan chiqa boshladi, uning kompaniyasi ham buzilib, aqldan ozdi. Shunday qilib, turli kasb egalari aqldan ozganliklarini ko'rsatishda bu yo'l bilan yozuvchi "Toshkentda telbalar ko'p bo'lgan" deb ta'kidlashni unutmaydi. Hammasidan keyin; axiyri, o'sha shafqatsiz tuzum o'z qiynoqlarida bu bolalarni ezib, shu yerga qo'yishi mumkin edi. Lekin Shum G'afur G'ulom talqinidagi bolalar yashashga ezgu niyat qilganlar. Bu umidni ularga o'rgatdi hayot ularni qayerga

tashlamasin, hayotda o‘z o‘rnini topishga ahd qilgan holda birga yashash. Oxir-oqibat, ular yetimlikni yengdi, stigmani sindirdi va eng muhimi, o‘z-o‘zini anglash va o‘z qadr-qimmatini his qila boshladi. Qissadagi yetimning taqdiridan ana shunday saboq olish mumkin.

XULOSA

Xulosa qilib aytish mumknki, G‘afur G‘ulomning asarlari, uning yosh avlodga ta’siri haqida juda ko‘p ma’lumotlarni aytish mumkin. U yozgan hikoyalar va she’rlar o‘zining yoshlarga mo‘ljallangan mohiyatini o‘z ichiga oladi. Uning asarlari yosh avlodga ko‘p narsa o‘rgatib beradi, ularni o‘z istiqbollari va qadriyatlarini o‘rgatadi. G‘afur G‘ulomning she’rlarida yoshlar uchun kuchli e’tibor qaratiladi va ularning maqsadlariga erishish uchun yo‘l ko‘rsatiladi.

Uning asarlari yosh avlodga motivatsiya, ma’naviy yuksaklik va qadriyatni o‘rgatadi. Uning she’rlarida yoshlar dunyodagi muammolarga qarshi turish, o‘zlarini rivojlantirish va ijodiy faoliyatga yo‘l ko‘rsatish haqida fikrlar o‘rganishlari mumkin. G‘afur G‘ulomning asarlari yosh avlodga yaratuvchi, samimiy va ma’noli fikrlar taqdim etadi.

Bundan tashqari, G‘afur G‘ulomning she’rlari yosh avlodga tarbiya berishda ham muhim ahamiyatga ega. Uning so‘zlari va fikrlari yoshlar uchun o‘zaro aloqani mustahkamlanadi va ularni o‘z qadriyatlarini aniqlash va rivojlantirishga yo‘l ko‘rsatadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. G‘afur G‘ulom tanlangan asarlari. Toshkent. G‘afur G‘ulom nomidagi nashriyot matbaaijodiy uyi.2021.
2. Mukammal asarlar to‘plami. O‘n birinchi tom. Adabiy-tanqidiy maqolalar. O‘zbekiston SSR. “Fan” nashriyoti.1989. 11-b
3. X.T.Odilqoriyev. Darslik. “Davlat va huquq nazariyasi” Toshkent.Sharq2009, Adolat—2021;
4. G‘afur G‘ulom. Tanlangan asarlar. Nazm va nasr.-T.: G‘afur G‘ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2021. - 352 b.
5. Davlat va huquq nazariyasi. Darslik. Toshkent. “Adolat” 2018. 275-bet.